

ÎCCJ transeaza definitiv modul de calcul al prescripției obligațiilor fiscale aferente impozitului pe profit

Reff | Associates

Înalta Curte de Casație și Justiție, prin completul pentru soluționarea recursurilor în interesul legii, a tranșat, în data de 14 septembrie 2020, una dintre cele mai dezbătute chestiuni în materia dreptului fiscal, în reglementarea vechiului Cod de procedura fiscală, respectiv care este momentul de la care se calculează termenul de prescripție pentru obligații fiscale aferente impozitului pe profit. Decizia vine în sprijinul contribuabilului, având în vedere că limitează dreptul autorităților de control de a prelungi termenul de prescripție.

Această soluționare vine după o practică de mai bine de 15 ani a organelor de inspecție fiscală care **extindeau în mod nelegal și artificial perioada de prescripție** a dreptului de a stabili obligații fiscale de la cinci la șase ani, prin calcularea termenului începând cu data de 1 ianuarie a anului următor celui în care legea prevede obligativitatea depunerii Declarației 101 privind impozitul pe profit.

Cu toate că, în mod constant, contribuabilii au invocat faptul că nu depunerea declarației de impunere este momentul care marchează debutul termenului de prescripție, ci momentul la care s-a constituit baza de impunere, respectiv sfârșitul anului fiscal pe parcursul căruia s-a obținut profitul impozabil, organele fiscale și-au menținut poziția, iar **instanțele de judecată au pronunțat soluții neunitare**, susținând fie poziția organelor fiscale, fie pe cea a contribuabilului.

Problema a fost soluționată în mod definitiv în cursul zilei de luni, 14 septembrie, de către Înalta Curte de Casație și Justiție, care, în cadrul recursului în interesul legii, a stabilit că **termenul de cinci ani de prescripție** a dreptului organului fiscal de a stabili obligații fiscale reprezentând impozit pe profit și accesorii ale acestora **curge de la data de 1 ianuarie a anului următor anului fiscal în care s-a realizat profitul impozabil** din care rezultă impozitul pe profit datorat de contribuabil.

Cum se va aplica hotărârea instanței supreme?

Cu privire la soluția Înaltei Curți de Casație și Justiție, încă nemotivată, ar trebui subliniate o serie de aspecte esențiale.

În primul rând, decizia curții supreme este obligatorie, nu numai pentru instanțele de judecată, ci și pentru autoritățile fiscale. Astfel, după publicarea deciziei în Monitorul Oficial, stabilind perioadele ce vor fi supuse în cadrul unei inspecții fiscale preconizate, organele fiscale vor fi obligate, în materia impozitului pe profit, să excludă cel de-al șaselea an de prescripție, pe care îl luau în calcul în mod nelegal și artificial.

De asemenea, în privința inspecțiilor fiscale deja începute, organul fiscal trebuie să se abțină să emită orice titlu de creanță fiscală pentru respectivul an ce intră sub incidența prescripției.

În cazul în care inspecția fiscală s-a încheiat înainte de publicarea deciziei instanței supreme în Monitorul Oficial și a stabilit obligații fiscale suplimentare cu titlu de impozit pe profit pentru o perioadă care este prescrisă, conform modului de calcul stabilit de Înalta Curte de Casație și Justiție, contribuabilul va invoca acest aspect în cadrul contestației fiscale, urmând ca organul de soluționare să aplice decizia ÎCCJ și să constate intervenirea prescripției.

Mai mult, decizia pronunțată în cadrul recursului în interesul legii **va fi obligatorie și pentru instanțele de judecată**, însă numai de la data publicării hotărârii în Monitorul Oficial.

În mod cert decizia va putea fi invocată în mod eficient inclusiv în cursul litigiilor aflate pe rol, unde se ridică problema cu privire la calculul termenului de prescripție, nu doar în cazul litigiilor ce apar după publicarea hotărârii în Monitorul Oficial. De asemenea, dacă litigiul a fost deja soluționat în prima instanță (fără ca decizia să fie publicată) în dezacord cu modul de calcul al prescripției stabilit de Înalta Curte, respingându-se astfel excepția prescripției, hotărârea urmează să fie casată în recurs.

În concluzie, soluția ÎCCJ rezolvă o problemă de drept care se referă, în special, la trecut. În ceea ce privește viitorul, noul Cod de procedură fiscală prevede că termenul de prescripție a dreptului de stabilire a creanțelor fiscale începe să curgă de la data de **1 iulie** a anului următor celui pentru care se datorează obligația fiscală. Cu toate că legislația nouă se apropie, cu jumătate de an, de interpretarea dată de instanța supremă, rămâne întrebarea dacă noua legislație nu consacră, la rândul ei, o soluție artificială, neunitară și nesuținută de vreun temei și dacă nu ar trebui ca și aceasta să se alinieze deciziei stabilite de Înalta Curte de Casație și Justiție.